

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Nr. 1

SAUSIS — JANUARY, 1984

Vol. 67

PASIDAIRIUS PAS SAVE IR APLINKUI...

Seiminiai metai

Šiais metais įvyks mūsų Susivienijimo trimetinis seimas. Jis šaukiamas Pittstono apylinkėje, ten, kur Susivienijimas prieš 98 metus pradėjo savo pirmuosius žingsnius. Pittstonas, Plymouthas, Scrantonas, Wilkes-Barre, Shenandoah, — vietovės, kuriose 19-to amžiaus paskutiniaisiais dešimtmečiais ir dabartinio amžiaus pradžioje lietuviškas gyvenimas virte virė. Kūrėsi parapijos, steigti laikraščiai, organizuotos draugijos. Nors daugumai anų laikų emigrantų lietuvių tada atiteko sunkioji dalis leistis į kasyklas

pavojingiems darbams, tačiau jų neužtemdė sunkus anglies kimas. Laisvomis nuo darbo dienomis, šeštadieniais ir sekmadieniais, jie svajojo apie šviesesnę ateitį ne tik sau ir savo šeimoms, bet ir savajai tautai, tada carinės Rusijos engtai. Iš Pensilvanijos klonių ir kalnelių sklido lietuviška šviesa.

Ilgainiui lietuviškame gyvenime pirmuoju smuiku pradėjo groti kitų geografinių sričių lietuviai. Garsėjo New Yorkas, Chicaga, Bostonas, Philadelphia, Clevelandas, Detroitas... Mūsų Susivienijimas, savo gimimo pradžia laiką tą pačią datą kaip ir Lietuvių Susivienijimas Amerikoje, savo gyvenimo kelią pradėjo labai kukliai. Į pirmuosius suvažiavimus seimtus atvykdavo tik po keliolika atstovų. Bet metai bėgo, o su jais bėgo ir pastangos apimti didesnį skaičių narių, įsitvirtinti. Būta nesusipratimų, kartumėlio — dažniausiai visiškai be reikalo, tačiau organizacija išliko. Per ją perėjo tūkstančiai narių, kurių artimesiems po narių mirties Susivienijimas išmokėjo jau ne šimtus ir tūkstančius, kaip pirmaisiais metais, bet jau milijonus dolerių.

Pasiekęs savo narių skaičiaus viršūnę bene 1926 m. (tada narių buvo daugiau kaip 19,000), Susivienijimas netrukus pradėjo narių skaičiumi mažėti. Kasmet mirtis pasiimdavo po kelis šimtus... Nors naujai prisirašančių skaičius gerokai prašokdavo mirusius, tačiau jie neišlygindavo to trūkumo, kurį didindavo ne tik mirusieji, bet ir pasitraukę savo noru. Pavyzdžiui, 1930 metų seime pranešta, kad Susivienijime turėta 16,612 narių, o po dvejų metų jau tik 14,593. Narių skaičius visų pirma žymiai mažėjo dėl krašte siautusias ekonominės depresijos, atnešusios aukščiausią bedarbių nuosimtį. Nežiūrint narių skaičiaus mažėjimo, Susivienijimo turtas kilo. Milijoninės vertės pasiekta 1932

PABALTIO KLAUSIMAI AUSTRIJOS SPAUDOJE

Austrijos sostinėje Vienoje nuo praėjusių metų yra leidžiamas sovietinių problemų tyrimo instituto mėnesinis biuletėnis "Ost Nachrichten", kuriame yra Pabaltijo kraštams skirtas specialus skyrius.

Paskutiniuose biuletėnio numeriuose pateikiama gausių informacijų apie Pabaltijyje sugriežtintas represines priemones prieš žmogaus teisių gynėjus ir religinius veikėjus, taip pat rašoma apie didėjantį Pabaltijo kraštų ekonominį išnaudojimą. Vis didesni maisto kiekiai gabenami iš Pabaltijo į Rusiją.

Biuletėnis pateikia gausių informacijų apie religinės laisvės varžymus Lietuvoje ir tikinčiųjų persekiojimą, apie astronamą Estijos rusinimą, bet ir Estijoje pasireiškiantį tautinį sąjūdį, apie latviams kitaminčiam keliamus teismo procesus.

Taip pat rašoma apie Pabaltijo kraštų uostų plėtimą kariniam tikslam, tuo metu, kai sovietinė propaganda skelbia, kad Baltijos jūra turi būti paversta taikos jūra.

Ministeris Stasys Lozoraitis

MIRĖ MINISTERIS STASYS LOZORAITIS

Grudžio 24, Kūčių dieną, Romoje mirė ministeris Stasys Lozoraitis, Lietuvos diplomatijos šefas.

Velionis buvo gimęs 1898 rugsėjo 5 Kaune. Jo tėvas buvo advokatas Motiejus Lozoraitis, varpininkas, miręs Kaune 1907.

Tėvui anksti mirus, auklėjimu rūpinosi motina. Pradėjo mokytis Kaune, kur išėjo 4 klases. 1918 baigė Voroneže M. Yčo gimnaziją. Vėliau, jau tarnaudamas diplomatinėje tarnyboje, klausė teisės paskaitų Berlyno universitete.

Po to — turtas augo, o narių skaičius vis mažėjo.

Mažėjimas buvo žymiai apstabdytas 1950-52 metais, kai į Susivienijimą įsiliejo gal daugiau kaip tūkstantis naujų na-

(nukelta į 2 psl.)

Grįžęs Lietuvon nuo 1918 lapkričio 26 tarnavo vidaus reikalų ministerijoje. 1923 įstojo į diplomatinę tarnybą ir buvo paskirtas į Berlyno pasiuntinybę, 1929 kaip pasiuntinybės patarėjas buvo perkeltas į Vatikaną, 1932 paskirtas į centrą politikos departamento direktoriumi, 1934 buvo paskirtas užsienio reikalų ministru. Tas pareigas ėjo iki 1938 gruodžio 5, 1939 vasario 15 paskirtas nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Romon prie Kvirinalo. 1940 birželio 2 užsienio reikalų ministerio Urbšio telegrama jam buvo pavesta eiti užsieny pasilikusios Lietuvos diplomatijos šefo pareigas. Plačiai veikė kaip diplomatas, bent kelis kartus lankėsi Amerikoje.

Palaidotas gruodžio 28 Romoje. Liko žmona Vincenta, du sūnūs — Stasys ir Kazys.

GARSAS

Publication No. (USPS 214-320)

Published Monthly except July and August

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA

341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Tel. 827-1351

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to:

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$5.00 per year

Advertising Rates on Application

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiko savo nuožūra.

Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

\$5.00 of insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

L.K.S. 69-tasis SEIMAS ŠAUKIAMAS 1984 BIRŽELIO 24-27 POCONO VASARVIEČIŲ RAJONE

Direktorių Tarybos nutarimu, Egzekutyviniam Komitetui parinkus dienas, Lietuvių Katalikų Susivienijimo 69-tasis seimas šaukiamas 1984 m. birželio 24-27 dienomis Pocono vasarviečių rajone, Pensilvanijoje.

Viešbutis seimo posėdžiams, atstovų ir svečių apistojimui, seiminiams parengimams ir kiti patvarkymai bus nurodyti kituose "Garso" numeruose.

Pirmoji kuopų pareiga paruošti pasiūlymus, laikantis konstitucijos nurodytos tvarkos: Str. 6, Skyrius 2, Konstitucijos ir Įstatų pakeitimo procedūra.

Konstitucijos ir Įstatų pakeitimus gali pasiūlyti kiekvienas pilnateisis narys reguliariame kuopos susirinkime. Pasiūlyti pakeitimai persiunčiami Statutų komisijai ne vėliau kaip 90 dienų prieš seimą ir paskelbiami Susivienijimo organe ne vėliau kaip 30 dienų prieš seimą.

Direktorių taryba taip pat turi teisę pasiūlyti Konstitucijos ir Įstatų pakeitimus, pranešusi

apie tai nariams organe ne vėliau kaip 30 dienų prieš seimą.

(a) Pasiūlyti pakeitimai, jeigu jie nepažeidžia valstybės įstatymų, perskaitomi seime svarstymui. Įsteigimo Chartai ir Konstitucijai pakeisti reikia, kad už tai balsuotų du trečdaliai posėdyje dalyvaujančių seimo narių, o Įstatams pakeisti reikia daugumos balsų, jeigu kuopų išrinkti atstovai seime turi ne mažiau kaip du trečdalius balsų.

-o-

Statutų komisiją sudaro: Pranciška Katilienė, Stasys Lukoševičius ir Gerald Pallis. Komisijos narių adresai atspausdinti kiekviename "Garso" numeryje, bendrame vadovybės sąraše.

Komisijos nariai, gavę pasiūlymus, juos peržiūrėję ir padarę savo pastabas ir rekomendacijas, persiunčia centrui paskelbti oficialiame organe konstitucijos nustatyta tvarka.

Adv. Thomas E. Mack
L.K.S. Prezidentas

PASIDAIRIUS PAS SAVE IR KITUR

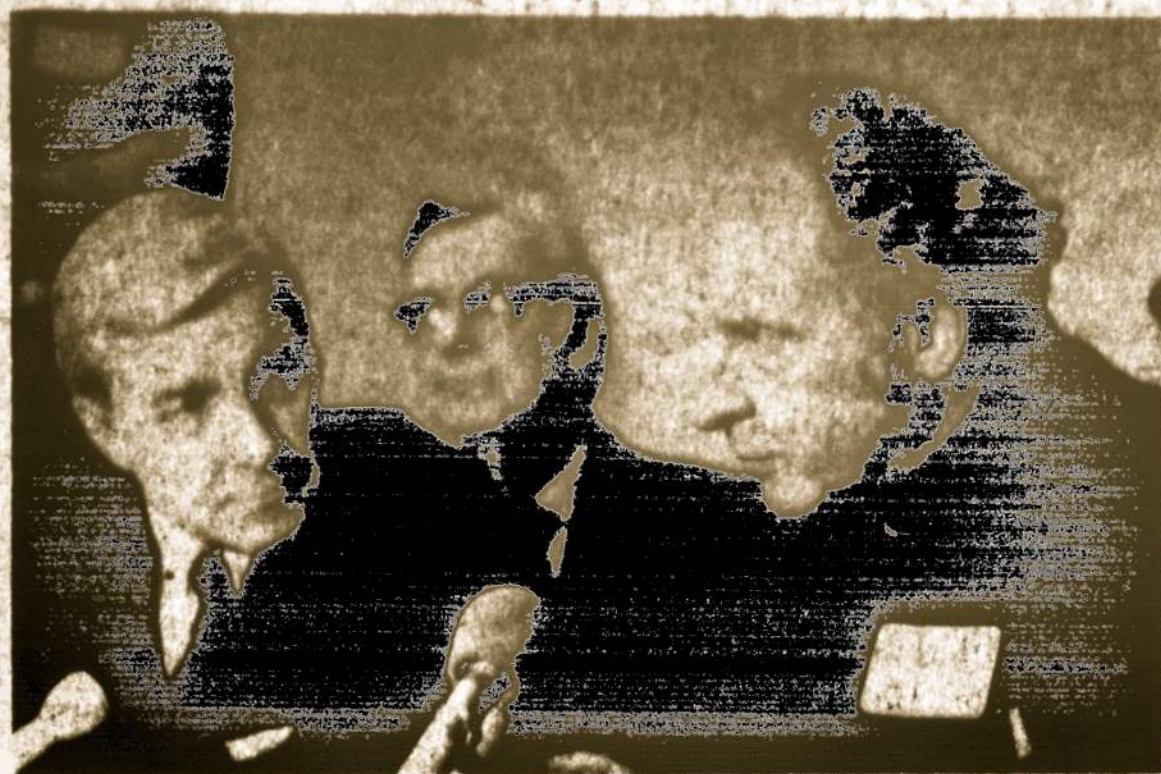
(atkelta iš 1 psl.)

rių, kurie daugiausia atėjo iš naujausiai atvykusių Lietuvos tremtinių, atkeliavusių iš vakarų Europos, iš stovyklų vakarų Vokietijoje.

Šiame seime patirsime tikslų duomenų apie savo organizacijos padėtį. Esame tikri, kad Susivienijimo nariams padaryti išpareigojimai yra tvirtai finansiškai apsaugoti. Juk apie tai liudija ir pranešimas, kad netrukus visiems nariams bus išmokėtas naujas dividendas. Tačiau ar tuo galime pasitenkinti? Jokia paslaptis, kad organizacijos ateitis priklauso nuo jos narių skaičiaus. Kaip užsi-

darė šimtai vietinio pobūdžio pašalpiųjų draugijų, nebetekusių narių, taip gali atsitikti ir didžiosioms organizacijoms. Gal toks teigimas gali nuskambėti labai liūdna gaida, bet nebijokime pažvelgti tikrovei į akis. Susivienijimas dabar tvirtas savo kapitalu, jo atsakomybė yra žymiai daugiau "solvent", negu įstatymas reikalauja, bet ar to gana?

Štai dar pusmetis iki seimo. Kuopų valdybos ir atskiri nariai turėtų pagalvoti, kaip sužadinti organizacijos rėmuose didesnį susidomėjimą jos ateitimi. Per pastaruosius kelerius metus Susivienijimas yra nemažai parėmęs svarbius lietuvių religinius

Kun. Kazimieras Pugevičius kalba spaudos konferencijoje lapkričio 9 Chicagoje. Šalia senatorius Percy. Apie šį kun. Pugevičiaus liudijimą buvo rašyta 1983 m. Darbininko 47 numeryje.

VYSKUPŲ IR SENATORIAUS PROTESTAS

Kai Tassas paskelbė, kad kun. Sigitas Tamkevičius iš Kybartų yra teisiama Vilniuje už antisovietinę veiklą, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius pasiuntė telegramas įtakingesniems Amerikos vyskupams.

Atsiliepdami į tas telegramas, keli vyskupai parašė laiškus senatoriui Charles Percy. Senatorius Percy pirminkauja JAV senato užsienio reikalų komisijai bei neseniai įsteigta patariamajai komisijai dėl religinių teisių Sovietų Sąjungoj ir Rytų Europoj.

Vyskupas Thomas J. Welsh iš Allentown diecezijos rašo, kad "tūkstančio Amerikos lietuvių katalikų vardu... prašau Jus... protestuoti prieš šią neteisę ir prasizengimą prieš elementariausias žmogaus teises..."

"Ragu, kad Amerikos valdžia protestuotų prieš šį vėliausią teisingumo pažeidimą... Kun. Tamkevičius yra Tikinčiųjų Teisėm Ginti Katalikų Komite-

to narys. Šios organizacijos vieningas tikslas yra užtikrinti katalikų teises, kurios yra sovietų konstitucijos bei tarptautinių sutarčių garantuojamos", rašo Albany vyskupas Howard J. Hubbard.

Senatorius Percy kun. K. Pugevičiui, patariamąsios komisijos nariui, pranešė, kad jis parašė laiškus kun. A. Svarinskui ir kun. S. Tamkevičiui, išreikšdamas patariamąsios komisijos vardu solidarumą jų sunkiose gyvenimo valandose. Jis taip pat išreiškė protestą sovietų ambasadoriui Dobryninui Washingtone prieš jų nuteisimus ir žadėjo šį reikalą toliau kelti viešumon bei kreiptis į sovietus, kad šiuos įkalintus Lietuvos kunigus paleistų.

— Vysk. Antanas Deksnys gruodžio 22 kartu su kardinolais, vyskupais ir Romos kurijos nariais dalyvavo kalėdiniame susitikime su popiežium Jonu Paulium II. Po pagrindinės kalbos Šv. Tėvas atskirai pasimatė su visais audiencijos dalyviais. Šia proga vysk. A. Deksnys jam išreiškė nuoširdžius lietuvių linkėjimus. Popiežius parodė didelį dėmesį dabartiniam lietuvių rūpesčiam ir kartu su Šv. Kalėdų linkėjimais prašė visiems lietuviams perduoti jo apaštalinį palaiminimą.

— Draugo romano premijos įteikimo iškilmės ir koncertas įvyks Los Angeles, Calif., 1984 gegužės 20, globojant prel. Jonui Kučingui. Koncertą atliks Metropolitan operos solistė ir lietuvių draugė Maralin Niska ir solistas Algis Grigas. Jiems akomponuos muz. Alvydas Vasaitis. Ateinančiais metais sueina 75 metai, kaip pradėtas Draugo leidimas.

j.b.l.

ir tautinius darbus. Stipriai paremtas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" spausdinimas anglų kalba, prisidėta prie šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimo renginių išlaidų padengimo, paremtas Lietuviškų studijų katedros Ilinojaus universitete steigimo vėjus, prisidėta prie Lietuvos Pasiuntinybės rūmų Washingtone atnaujinimo, remta Amerikos Lietuvių Tarybos (ALTo) veikla... Taigi Susivienijimas nėra užsitaręs savyje. Jam rūpi didieji tautos reikalai — Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės bylos gynimas. Jo ateitis turėtų rūpėti visai Amerikos lietuvių katalikų visuomenei.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Vysk. V. Brizgys JAV kongrese
Paprasytas Amerikos Lietuvių
Tarybos, vysk. Vincentas Briz-
gys sutiko Vasario 16 d. minė-
jimo proga atidarant JAV At-
stovų Rūmų posėdį sukalbėti in-
vokaciją.

Radio programos Vasario 16 proga

Vasario 16 d. minėjimo pro-
gai Amerikos Lietuvių Taryba
ruošia specialią programą radi-
jo valandėlėms lietuvių ir anglų
kalba. Įkalbėtos juostelės bus
išsiuntinėtoms radijo stotims, ku-
rios to pageidaus. Lietuviškai
kalbės vysk. Vincentas Brizgys
ir Lietuvos gen. vicekonsulė Ma-
rija Kraučūnienė, anglų kalba
— ats. pulkininkas Kazys Ok-
sas ir Daina Danilevičiūtė-
Dumbrienė, jaunesnės kartos
atstovė.

Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos posėdis

Amerikos Lietuvių Tarybos
valdyba gruodžio 2 d. savo bū-
stinėje turėjo posėdį, kurį pra-
vedė pirm. dr. Kazys Sidlauskas.
Pirmininkas painformavo apie
sėkmingą VLIKO seimą, ku-
riame dalyvavo net penki ALTO
valdybos nariai: inž. Gr. La-
zauskas, M. Pranevičius, dr. Vl.
Šimaitis, T. Blinstrubas ir pats
pirmininkas dr. K. Sidlauskas.
Painformavo apie iškilusį planą,
kad būtų siekiama Jungtinėse
Tautose turėti savo stebėtojų at-
stovybę.

Inž. Gr. Lazauskas painfor-
mavo apie gautuosius ALTO
centro įstaigoje įvairius raštus.
Pranešė, kad dabar Lietuvių tei-
sėms ginti komitete ALTO
atstovauja dr. Vl. Šimaitis ir
inž. Gr. Lazauskas.

Inž. J. Talandis papasakojo
apie Baltuosiuose Rūmuose įvy-
kusį pasitarimą Grenados įvy-
kių klausimu. Pažymėtina, kad
Washingtono žmonės įvairių et-
ninių grupių vadovaujantiems
asmenims davė suprasti, kad jie
turėjo progos pažinti komuniz-
mą praktikoje ir dabar reikia,
kad jie tą savo patyrimą pla-
čiau perteiktų amerikiečių vi-
suomenei. Taigi Washingtonas
mato ypatingą vaidmenį etninių
grupių žmonėms ir laukia veik-
los šioje srityje.

Dr. J. Valaičiui pasiūlius, de-
mokratų partijos atstovas ALTE
St. Balzekas pakeltas į vice-
pirmininkus, kaip tai buvo
anksčiau padaryta ir su respub-
likonų atstovu inž. J. Talan-
džiu. Aptarti šauksimo Amerikos
lietuvių kongreso reikalai.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Kongrese

Kongresmanas Frank Annun-
zio, paprašytas Amerikos Lietu-
vių Tarybos, rūpinasi, kad būtų
tinkamai pravestas Lietuvos ne-
priklausomybės atkūrimo minė-
jimas Atstovų Rūmuose. Kadan-
gi Atstovų Rūmai bus atostogo-
se nuo vasario 10 d. iki vasa-
rio 21 d., tai Vasario 16 minė-
jimas Atstovų Rūmuose numa-
tytas vasario 22 d.

Veda kovą prieš Maskvos skriaudas

Kongresmanas Benjamin A.
Gilman (dem., NY) drauge su
Nobelio premija apdovanotu ra-
sytoju Aleksandru Solženicynu
ir kitais žmogaus teisių gynė-
jais dalyvavo stačiatikių pamal-
dose Šv. Jono katedroje, Wa-
shingtone. Savo žody kongr. Gil-
man priminė milijonus žmonių,
žuvusių nuo komunistų rankos.
Atkreipė dėmesį, kaip Sovietų
Sąjunga laužo savo tarptauti-
nius įsipareigojimus. Gilmanas
jau turi 1,600 dokumentų, ro-
dančių, kaip Maskva kliudo paš-
to ir siuntų perteikimą. Būna
atsitikimų, kad sovietų įstaigos
atsiunčia siuntas gavimo liudi-
jimą su parašu kalinamojo, ku-
ris jau yra miręs prieš trejus
metus. Apie 1000 dokumentų
rodo, kaip Maskva išsisukinėja,
nenorėdama sumokėti atlygini-
mo už padarytus nuostolius var-
žant pašto ir siuntų susisieki-
mą. Gilmanas pabrėžė, kad So-
vietų Sąjunga grobia nežmoni-
kus muitus ir laužo Tarptauti-

nę paštų konvenciją, kurią su
kitomis valstybėmis yra pasira-
šiusi, laužo taipogi Helsinkio
susitarimų nuostatus.

Ad Hoc komiteto veikla

Kongrese veikia vadinamasis
Ad Hoc komitetas Pabaltijo
valstybių ir Ukrainos reikalams.
Jį organizuojant ir plečiant ne-
mažai prisidėjo Jungtinis Pabal-
tiečių komitetas Washingtone.
Ad Hoc komitetas pernai ir
šiemet pasiūlė Pabaltijo laisvės
rezoliuciją, parėmė kongreso re-
zoliuciją dėl išlaisvinimo Vytau-
to Skuodžio ir estų disidentų
Mart Miklus. Vienas iš buvusių
šio komiteto pirmininkų —
Charles Dougherty prisidėjo
prie pravedimo nutarimo, kad
nebūtų skiriama lėšų gaminimui
tokių žemėlapių, kuriuose Pa-
baltijo valstybės nėra reikiamai
atžymėtos, kaip tokios, kurių in-
korporavimo į Sovietų Sąjungą
nepripažįsta JAV.

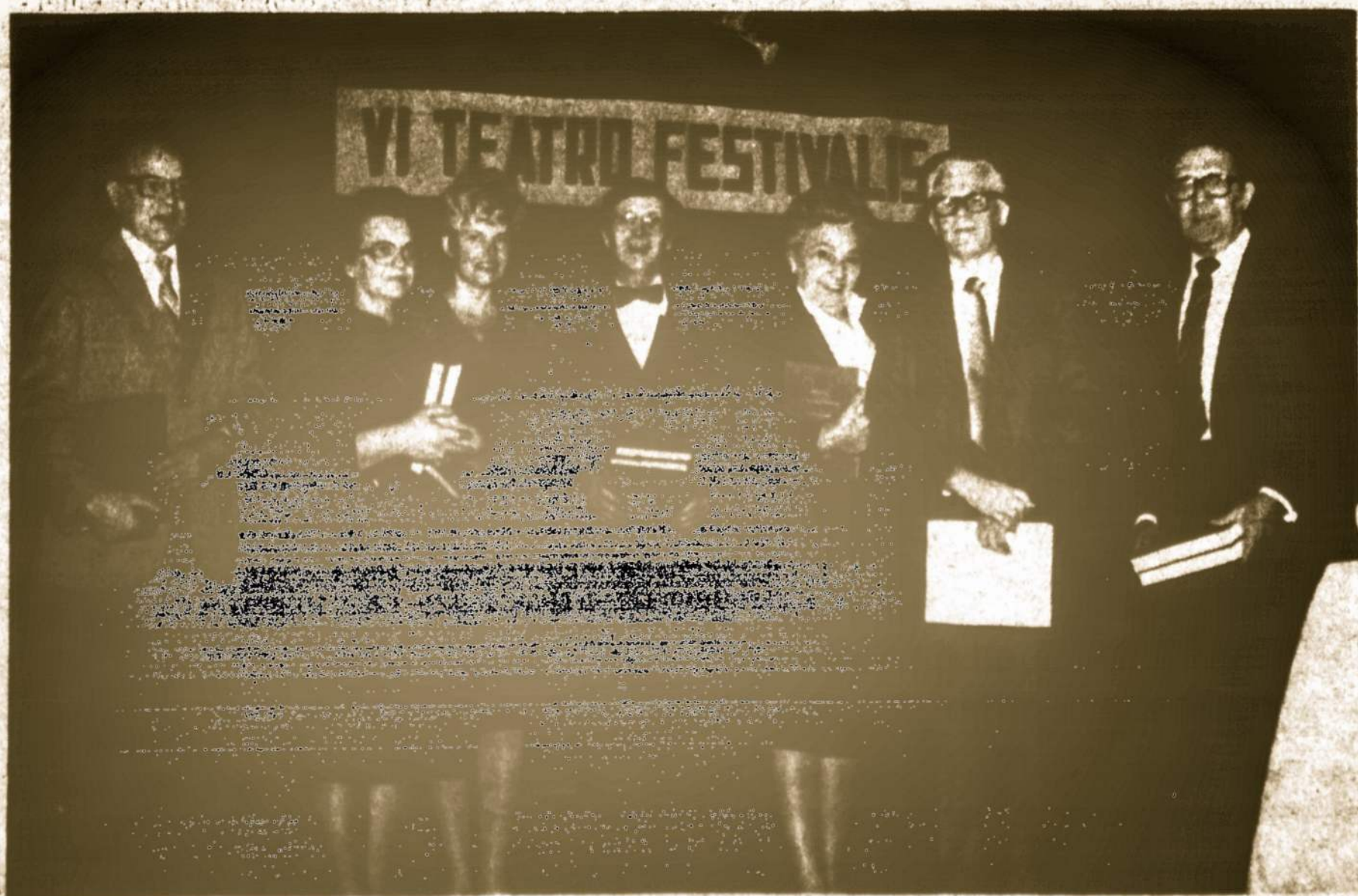
Ad Hoc komiteto nariai pa-
sirašė Sovietų Sąjungos prezi-
dentui laišką, reikalaujanti
laisvo apsisprendimo teisės įgy-
vendinimo Pabaltijo valstybėse.
Ad Hoc komitetas informavosi
apie Pabaltijo padalinį CIA
institucijoje. Šis komitetas pri-
sidėjo organizuojant apklausinė-
jimus apie žmogaus teisių laužy-
mą Estijoje. Ad Hoc komiteto
nariai kreipėsi į JAV informaci-
jų agentūros direktorių Charles
Wick, kam buvo išleistas "Ame-
rica Illustrated" numeris,
skiriant jį paminėti 50 m. su-
kakčiai nuo diplomatinio santy-
kių užmezgimo tarp JAV ir So-
vietų Sąjungos. Į Ad Hoc komi-
tetą jau įsijungė 97 kongreso na-
riai.

Nepasitenkinimai dėl OSI bylų
Lietuviai iš įvairių vietų
Washingtono įstaigoms reiškia
nepasitenkinimą, kad, naudojant
Sovietų Sąjungos parūpinamus
tariamus duomenis, keliamos
bylos lietuviams už nusikalti-
mus, kuriuos yra naciai padarę.
Dr. Br. Motušienė tuo reikalu
parašė raštą kongresmanui
Frank Annunzio, perduodama
Cicero Amerikos Lietuvių Tary-
bos susirūpinimą tuo klausimu.
Kongresmanas Annunzio kreipė-
si į JAV generalinio prokuroro
įstaigą, kurios vardu St. S. Trott,
generalinio prokuroro asistentas
kriminalinėje srityje, atsiuntė
paaškinimus, kad Teisingumo
departamentas vykdamas kongreso
jam pavestą darbą ir kad sovie-
tinių įstaigų dokumentai esą
priimami kritiškai. Taip pat pa-
žymi, kad jų darbas jokia būdu
nerodo pritarimo Sovietų politi-
kai ir jų elgesiui Rytų Euro-
poje ar kitur.

Veiklos padala

Sėkmingesnei veiklai, Ameri-
kos Lietuvių Taryba sudarė ko-
misijas, kurioms parinkti pirmi-
ninkai, duodant jiems teisę pa-
sikviesti kitus narius. Komisijų
pirmininkais parinkti: Politinės
komisijos — dr. J. Valaitis, Fi-
nansų — M. Pranevičius, Visuo-
meninių reikalų — dr. L. Kriau-
čeliūnas, Teisių — dr. Vl. Ši-
maitis, Skyrių ir Sekretoriato
— inž. G. J. Lazauskas, Spau-
dos ir informacijos — kun. J.
Prunskis, Namų administravimo
— inž. J. Talandis.

(nukelta iš 4 psl.)

VI-tąjį teatro festivalį surengęs komitetas. Iš k. Antanas Valavičius, Birutė Jasaitienė, JAV LB
Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė, Apolinaras Bagdonas, Matilda Marcinkienė,
pirmininkas Anatolijus Kairys ir Juozas Šlajus. Teatro festivalis įvyko Chicagoje 1983 lapkri-
čio 24-27. Nuotr. Z. Degučio

N. SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI PASIEKĖ VAKARUS

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad Nijolės Sadūnaitės prisiminimai pasiekė Vakarus. Ji slapstosi nuo saugumo, kuris nuo 1982 lapkričio mėn. rimtai jai grasina areštu.

Prisiminimai, pavadinti "Kaip patekau į KGB objektyvą?", jaudinančiai nušviečia jos pergyvenimus arešto ir įkalinimo metu bei apibūdina vėliausius įvykius, kurie privertė ją slapstytis.

Kalbėdama apie savo brolio persekiojimą, Sadūnaitė rašo, kad saugumiečiai, "keršydami man, nutarė, kaip jau anksčiau žadėjo, susidoroti su mano broliu: sufabrikavo iš piršto išlaužtą bylą, uždarė į psichiatrinę, bet, pamatę, kad aš jiems daug kur kliudau — ypač jie bijo viešumos, pasaulio protestų, kas brolių ir išgelbėjo, nutarė izoliuoti mane — pasodinti į kalėjimą. KGB labiausiai pykina, kai jų nusikalstami darbai, kaip įvykę faktai, perduodami į užsienį. Tada vargšeliai šaukia, kad juos šmeižia, jog nekaltus žmones sodina į kalėjimus, psichiatrines"...

Sadūnaitė iškelia ir kitą graudinantį pergyvenimą, įvykusi tremtyje Bogučanuose, Kalėdų švenčių metu, kai ji buvo paguldyta sveikatos patikrinimui į terapinį skyrių.

Ji pasakoja: "Kaip šiandien įvykusią baisią tragediją prisimenu 1977 šv. Kūčių vakarą. Į mūsų palatą atėjo jaunutė sanitarė ir drebančiu iš susijaudinimo balsu papasakojo savo pažįstamai ligonei, kad ginekologiniame skyriuje gimusią mergytę išmetė į nekūrenamą sandėliuką, o ji antrą parą verkia ir nemiršta... Paprašiau sanitarės, kad mane ten nuvestų. Su savimi pasiėmiau švaraus vandens. Ant baltai nudažyto staliuko, ploname vystyklėlyje suvyniota, gulėjo maža mergytė,

jau pamėlynavusiu nuo šalčio veideliu. Kai ranka prisiliečiau prie jos, ji nusilpusiu balseliu pravirko. Pakrikštijau ją ir, skubiai išėjusi į med. seserų kabinetą, radau jas linksmai besnekučiuojančias... Susijaudinus paklausiau, kodėl jos išmetė nekaltą kūdikį bado ir šalčio mirčiai. Jos man atkirto: 'Ne tavo reikalas! Gydytoja geriau žino, kam gyventi, o kam mirti'... Niekad gyvenime neturėjau tokių liūdny šv. Kalėdų. Mergytė išgyveno iki ryto, o kai atėjusiai į ginekologiją gydytojai-akušerei apie tai pranešiau, ji pasakė: 'Seniai ją reikėjo išmesti į pamazgų kibirą!'

Sadūnaitė rašo, kad "daug kartų, įvairiais sumetimais manęs ieškojo KGB ir milicija. Tų 'draugų' vengiu tik todėl, kad noriu, kiek Viešpats laimins, dar šiek tiek patarnauti žmonėms, kovojantiems už tiesą ir savo teises. Su džiaugsmu esu visada pasiruošusi už tai eiti į kalėjimą ir, jei Viešpats suteiktų tokią malonę, mirti".

Be kita ko, Sadūnaitė praneša, kad "1983 birželio 13 aš iš Maskvos pašto registruotais laiškais išsiunčiau Andropovui ir SSSR prokurorui pareiškimų dėl kun. Alfonso Svarinsko neteisingo nuteisimo ir kun. Sigito Tamkevičiaus nusikalstamo suėmimo ir įkalinimo KGB rūsiuose, šmeižikiškai jį apkaltinus anti-sovietine veikla. Po šiais pareiškimais pasirašė dešimtys tūkstančių Lietuvos tikinčiųjų. Visus šiuos pareiškimus išsiunčiau savo vardu ir savo atgaliiniu adresu. KGB, negalėdami atkeršyti man asmeniškai, ėmė terorizuoti brolio žmoną. Tebūnie Viešpats visiems gailestingas!"

Prisiminimai, kurie surašyti į 12 puslapių (ant abiejų pusių), datuoti 1983 spalio 7.

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga

LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruošė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė

Su plastikiniu aplanku; 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms.

Kaina 8 doleriai

Užsakymus siųsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Aušros Vartai Vilniuje iš geležinkelio pusės.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

(atkelta iš 3 psl.)

Boikotuoti vergų darbų pagamintas prekes

Tautinių grupių konfederacija, kurios pilnas vardas yra National Confederation of American Ethnic Groups, kreipėsi į įvairių etninių grupių JAV-se vadovybes, skatindama kelti balsą, kad būtų boikotuojamos tos prekės, kurios Sovietų Sąjungoje yra pagaminamos darbo vergų stovyklose-naujųjų vergų darbu. Amerikos Lietuvių Taryba tam pritaria ir skatina lietuvius tokių prekių patiemis nepirkti, šią mintį skleisti tarp Amerikos gyventojų ir per savo valstijos kongreso atstovus veikti, kad JAV-bės uždraustų įvežti prekes, pagamintas vergų darbu Sovietų Sąjungoje ar kitur. ALTO pirm. dr. K. Šidlauskas pasiuntė raštą National Confederation of American Ethnic Groups vadovybei, pareikšdamas, kad ALTAS remia šio boikoto sumahymą.

KGB klaidina JAV teisingumo įstaigas

Washingtono žurnalistas Warren Rogers, kaip paskelbė "Washington Times" gruodžio 1 numery, atkreipia dėmesį, kaip

KGB klaidina OSI įstaigą vadinamose karo nusikaltėlių bylose. W. Rogers skelbia, kad KGB savo sufabrikuotomis informacijomis ir dirbtiniais dokumentais nori sužlugdyti antikomunistinius emigrantus iš Rytų Europos. Pavyzdžiui, KGB apkaltino ir jų kalintą ukrainiečių disidentą Valentyną Moroz bei ukrainietį emigrantą George Shimko (dabar Kanados parlamento narį), kad jie buvo karo kriminalistais, nors tuo metu, kai jie kaltinami padarę tuos kriminalinius nusikaltimus, vienas teturėjo 11, kitas tik 8 metus amžiaus.

Kalinamų lietuvių gynėjai

Dienraštis "St. Petersburg Independent" spausdina labai vertingus Kay Masters vedamuosius, kuriuose stypriai ginami Sovietų Sąjungoje kankinami politiniai kaliniai. Ištasas vedamasis paskirtas Robertui Griui, kuris pašauktas į Sovietų kariuomenę atsisakė daryti sovietinę priesaiką. Vedamasis pailiustruotas vaizdžiu piešiniu. Laikraštis taip pat spausdina sąrašus ir adresus politinių kalinių Sovietų Sąjungoje, ragindamas jiems rašyti laiškus. Taip paskelbti adresai (net pirmoji vietoj) kalinamų lietuvių.

APIE OK. LIETUVĄ PRANCŪZŲ SPAUDOJE

Prancūzų vaikams ir jaunimui skirtas katalikų mėnesinis žurnalas "Terres Lointaines" — Tolimos Šalys neseniai ištiesa numerį paskyrė okupuotai Lietuvai. Straipsniais ir gausiomis nuotraukomis jaunimas yra supažindinamas su Lietuvos praeitimi, nepriklausomybės laikotarpiu, su aplinkybėmis, kuriomis Lietuva buvo okupuota Antrojo pasaulinio karo pradžioje ir su dabartine sunkia krašto būkle.

Aprašomas vaikų gyvenimas Lietuvoje, pavaizduojant jį įvairiomis nuotraukomis. Čia, tarp kita ko, pastebima, kad Lietuvos vaikai yra viliojami į pionierių organizaciją, bet jie mažai ja tesidomi ir daugiau rūpinasi sportu ir panašiais dalykais.

Tikinčiųjų būklei Lietuvoje nušviesti skirtas specialus straipsnis "Chrétiens courageux" — Drąsūs krikščionys. Čia aprašomi sunkumai, su kuriais susiduria Lietuvos katalikai išpažindami savo tikėjimą, iškeliama ryžtinga tikinčiųjų kova už savo teises.

Cituojami vienos jaunos lietuvaitės žodžiai: "Aš negaliu padalinti savo širdies į dvi: išrauti iš manęs tikėjimą į Jėzų Kristų, reikštų atimti iš manęs visą širdį". Lietuvos persekiojami katalikai, pažymima straipsnyje, yra visam pasauliui drąsos pavyzdžiai.

Ona Lukauskaitė-Poškienė, poetė, rezistentė, mirusi Šiauliuose gruodžio 4.

Lietuvos atstovybėje susitikę iš k. Stasys Lozoraitis, Jr., — būsimasis Lietuvos atstovas Washingtonė, Aušra Zerr-Mačiulytė, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos vicepirmininkė, dr. Stasys Bačkis, Lietuvos atstovas Washingtonė, ir Anicetas Simutis — Lietuvos gen. konsulas New Yorke. Nuotr. Jono Urbono

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Lietuvos pasiuntinybėj Washingtonė lapkričio 18 įvyko Lietuvos diplomatinės tarnybos narių pasitarimas. Dalyvavo Lietuvos atstovas S.A. Bačkis, Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto S. Lozoraitis Jr. ir Lietuvos generalinis konsulas New Yorke A. Simutis. Pasitarimo metu jie pasikeitė informacijomis ir nuomonėmis apie tarptautinę padė-

tį ir kai kuriuos svarbesnius klausimus, kurie tiesiogiai liečia jų veiklą Lietuvos nepriklausomybės bylos labui.

Svarstant rūpimus Lietuvos bylai klausimus, buvo pažymėta, kad pagal Lietuvos diplomatijos šefo raštą yra išspręstas reikalas padidinti Lietuvos pasiuntinybės Washingtonė personalą. Tuo klausimu yra padaryti žygiai. Apie tolimesnę to reikalo eigą visuomenė bus painformuota, kai visi formalumai bus atlikti.

Šią progą susirinkę pasitariman suminėtieji Lietuvos pareigūnai tarėsi dėl Vakarų Europoj dar esančių archyvų likimo ir numatė žygius tai vertingai medžiagai išlaikyti.

Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto S. Lozoraitis Jr. painformavo savo kolegas apie Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimo Romoj projektus ir apie kai kurias kitas specifines Europos politines problemas.

Pasitarimo metu pasiuntinybėn netikėtai atvyko JAV LB-nės visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas J. Urbonas ir vicepirmininkė Aušra Zerr. Jie painformavo posėdžiaujančius apie jų turėtus pasikalbėjimus Baltuosiuose Rūmuose ir valstybės departamente.

Tos pačios dienos vakarą O. ir S. Bačkiai kartu su S. Lozoraitėju Jr. ir A. Simučiu dalyvavo Latvijos atstovo ir ponios Dinbergs priėmime Latvijos nepriklausomybės šventės progą.

MIRĖ ONA LUKAUSKAITE-POŠKIENĖ

Elena Valiūnienė iš New Yorke pranešė, kad gruodžio 4 Šiauliuose mirė Ona Lukauskaitė-Poškienė. Palaidota gruodžio 6 Šiaulių - Ginkūnų kapinėse. Gimusi 1906 sausio 29, Lukauskaitė-Poškienė buvo viena iš steigėjų Lietuvos Helsinkio grupės ir visą laiką aktyviai reikėsi jos veikloje iki mirties. Ji buvo paskutinioji iš Helsinkio grupės gyvenusi okupuotoje Lietuvoje. Nuteista 25 metams kalėjimo ir išvežta į Sovietų Sąjungą, Stalinui mirus, 1955 grįžo Lietuvon. Jos du sūnūs, Erdvilis ir Vytenis Poškai, abu žuvo partizanų kovose.

Lukauskaitė-Poškienė buvo poetė ir laisvoje Lietuvoje išleido du eilėraščių rinkinius, "Brangiausias pėdas" (1933) ir "Eilėraščių kraitis" (1938).

(Elta)

NUTEISTI TRYS ESTAI

Užsienio spaudos agentūros pranešė, kad sovietinis teismas Taline gruodžio 16 už tariamą antisovietinę propagandą ir agitaciją nuteisė tris estus žmogaus teisių gynėjus: 42 metų architektą Lagle Parek — devyneriem metam laisvės atėmimo (šešeriem metam kalėti ir trejiem metam tremties), 27 metų inžinierių Eki Ahonen — septyneriem metam laisvės atėmimo (penkeriem metam kalėti ir

dviem metam tremties) ir 27 metų filologą Arvo Pesti, taip pat septyneriem metam laisvės atėmimo.

Antisovietinės agitacijos ir propagandos kaltinimas, pažymi spaudos agentūros, trim estam buvo iškeltas ryšium su tuo, kad jie buvo pasirašę ir išplatinę raštą prieš Estijoje vykdomus pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių pažeidimus ir buvo pasiuntę laiškus keliem Suomijos piliečiam, gamtos apsaugojimo sumetimais protestuodami prieš sovietinį projektą išplėsti Talino uostą.

Prieš įteikiant pirmąjį įnašą lituanistikos katedrai įkurti kanclerio svetainėje lapkričio 4 susitinka lėšų telkimo komiteto pirmininkas iš k. J. Kavaliūnas, PLB valdybos ir Fundacijos pirm. V. Kamantas, Lietuvių Fondo pirmininkas V. Naudžius (laiko 50,000 dol. čekį) ir PLB Fundacijos išdinininkas M. Šilkaitis (laiko 150,000 dol. čekį). Nuotr. J. Tamulaičio

VLIKO SEIMAS DETROITE

Vliko seimas lapkričio 12-13 posėdžiavo Detroite — Southfield, Mich., Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre. Seime dalyvavo 38 atstovai i eilė svečių, jų tarpe Alto pirmininkas dr. K. Šidlauskas ir JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas dr. A. Butkus.

Seimą sveikino raštu senatoriai Charles H. Percy ir Robert Dole, Kongreso atstovai William S. Broomfield ir Dante B. Fascell, Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas Wash-

ingtone dr. Stasys Bačkis, Lietuvos atstovas D. Britanijoje V. Balickas ir generaliniai konsulai, lietuviai vyskupai Vincetas Brizgys ir Antanas Deksnys, o taip pat eilė organizacijų ir pavienių asmenų iš JAV, Australijos, Lotynų Amerikos, Kanados ir Europos.

Seimas nutarė pasveikinti prezidentą Reaganą ir pareikšti padėką už jo nuolatinę paramą Lietuvos laisvės bylai.

Seimo darbotvarkėje, be kasmetinių Vliko ir Tautos Fondo

tarybos ir valdybos pirmininkų ir valdybos narių pranešimų, plačiau buvo apžvelgta tarptautinė padėtis ir Lietuvos laisvinimo problema. Apie "Vakarų

Europos tarptautinę politiką Sovietų Sąjungos atžvilgiu" pranešimą padarė Lietuvos atstovas prie Vatikano, Stasys Lozoraitis, Jr., apie Lietuvos laisvinimo problemą simpoziumo dalyviai — inž. L. Griņius, dr. K. Karvelis, A.J. Kasulaitis ir dr. D. Krivickas. Pranešimus gražiai papildė apie Vliko susikūrimą agr. B. Gaidžiūnas, Vliko vienas steigėjų ir pirmosios valdybos vicepirmininkas.

Seimas, išklauses pranešimų, sutartinai paskelbė 1983-1984 metus Vliko sukakūvimais metais, kviesdamas visus lietuvius šią sukaktį ir jos reikšmę plačiau paminėti ir nušviesti.

Seimas taip pat priėmė Vliko pareiškimą, kuriame apžvelgta Vliko susikūrimo ir jo darbų vykdymo eiga, Lietuvos laisvės bylos dabartinė būklė, atžymėti naujos krypties ženklai, rodą didesnę ypač Vakarų Europos domėjimąsi Lietuvoj, Latvijoje ir Estijoje esančia padėtimi.

Seimas praėjo darnioje nuotaikoje, plačiai pasisakius seimo dalyviams ir svečiams rūpimais klausimais. (Elta)

Mielas Tautieti, drauskis LK Susivienijime

LKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi moderniškus apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- 20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life
- 20 metų taupymo — 20 Year Endowment
- Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65
- Mokėjimo iki 85 metų — Life Paid up at 85 (tik pilnamečiams).

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo \$500.00 iki \$2000.00 apdraudai priimami be medikalinės egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidumėję apsidraudimu Lietuvių K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijos gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN C. ALLIANCE

P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidumėjęs apsidraudimu Liet. Kat. Susivienijime

Vardas, pavardė

Adresas

..... (Zip Code)

Jeigu norėtum priklausyti jūsų kolonijos gyvuojančios Susivienijimo kuopon, centras pasiųs šį kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniškai atlankęs suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus formalumus. Malonėkite atsakyti: (taip ar ne).
Jeigu norėsit įsirašyti centrinei kuopon, tada ir narystės mokesčius siųskit tiesiog į centrą. Malonėkit atsakyti: (taip ar ne).

MIRUSIEJI LIET. KAT. SUSIVIENIJIMO NARIAI

Jessie Banaitis - Bantis — 54 kuopa — 1122 Davis, N.W., Grand Rapids, Mich. Mirė 1983 spalio 30. Palaidota 1983 lapkričio 2 Rosedale Memorial Park, Tallmadge Twp., Mich.

Mary Janulonis — Marijona Janulonis — 142 kuopa — Rt. No. 1, Rome, Ohio 44085. Mirė 1983 spalio 30. Palaidota 1983 lapkričio 3 Union Cemetery, Rock Creek, Ohio.

Ona Necelis — 171 kuopa — 10458 Morross, Dearborn, Mich. 48126. Mirė 1983 spalio 20. Palaidota 1983 spalio 22 Mt. Olivet Cemetery, Detroit, Mich.

Mary Yahulonis — Marijona Janulionienė — 142 kuopa — Rt. 1, Rome, Ohio 44085. Mirė 1983 spalio 30. Palaidota 1983 lapkričio 3 Union Cemetery, Rock Creek, Ohio.

Tillie Bolack — 7 kuopa — Conestoga View, Lancaster, Pa. 17602. Mirė 1983 lapkričio 3.

Anna Jurkevičius — 222 kuopa — 400 Coolidge Ave., Manchester, N.H. 03102. Mirė 1983 vasario 1. Palaidota 1983 vasario 4 St. Patrick's Cemetery, Haverhill, Mass.

Helen Gicius — 171 kuopa — 1414 Pinecrest, Ferndale, Mich. 48220. Mirė 1983 lapkričio 30. Palaidota 1983 gruodžio 3 Mt. Olivet Cemetery, Detroit, Mich.

Ona Zabukas — 160 kuopa — 18 W. 889 Claremont Dr., Westmont, Ill. 60559. Mirė 1983 gruodžio 10. Palaidota 1983 gruodžio 13 St. Casimir's Cemetery, Chicago, Ill.

**GARSAS • LITHUANIAN CATHOLIC
ALLIANCE**

*English
Section*

1984 CONVENTION

The 69th Triennial Convention of the Lithuanian Catholic Alliance is to be held at the Holiday Inn, Route 940, Lake Harmony, White Haven, Pennsylvania.

It will open with a Mass at St. Casimir's Church, Pittston, Pennsylvania, on Sunday, June 24, 1984. Time to be announced at a later date. The business sessions start on Monday morning, June 25, 1984, continuing to Wednesday, June 27, 1984, the date of our departure.

It may seem too early to be making plans for the Convention which is approximately five months away, but the time will quickly pass.

Besides the Election of Officers, one of the most important

functions of the Convention is the procedure to amend the Constitution and By-Laws. According to Section 2, it is as follows:

Amendments to the Constitution and By-Laws may be proposed by any benefit member in good standing at a regular lodge meeting. Proposed amendments shall be forwarded to the Constitution and By-Laws Committee not later than ninety days before the Convention and they shall have same published in the official publication not later than 30 days before the Convention. The Board of Directors shall also have authority to propose amendments to the Constitution and By-Laws upon notice to all members by publishing same in the official publication not later than thirty days prior to the Convention.

(a) Proposed amendments not in violation of state laws shall be read at the Convention for

consideration and shall require a two-thirds vote for adoption of any amendment to the Charter or Articles of Incorporation or Constitution, and a majority vote for adoption of an amendment to the By-Laws, of the total number of participating officers, directors and delegates, provided the delegates elected by the members shall have not less than two-thirds of the votes at the Convention.

Charles A. Liscosky
Executive Director

**NEW MEMBERS ENROLLED IN
LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE**

Mary C. Comitz, Adult, enrolled by Rosanne R. Walkavage, Secretary, Lodge 7.

Patricia Kotsur, Adult, enrolled by Charles Liscosky, Executive Director.

Helen Lynott, Adult; **Frank**

**SENATE
PASSES
BALTIC
RESOLUTION**

Self-Determination Resolution

In the closing days of the first session of the 97th Congress, the Senate passed Senate Concurrent Resolution 80 (S. Con. Res. 80) by a voice vote. The legislation, introduced by Senators Robert Dole (R-KA) and Patrick Leahy (D-VT), was passed on November 17, and expresses the sense of Congress that the President should take all steps necessary to bring the question of the Baltic States before the United Nations.

According to the resolution, the steps should include discussing the current situation in Estonia, Latvia and Lithuania as a formal agenda point at the next session of the U.N. Human Rights Commission. The Commission will convene in Geneva, Switzerland, in early February, 1984.

Lynott and Kelly Ann Lynott, Juveniles, enrolled by George Sadauckas, Alliance Trustee and Secretary of Lodge 155.

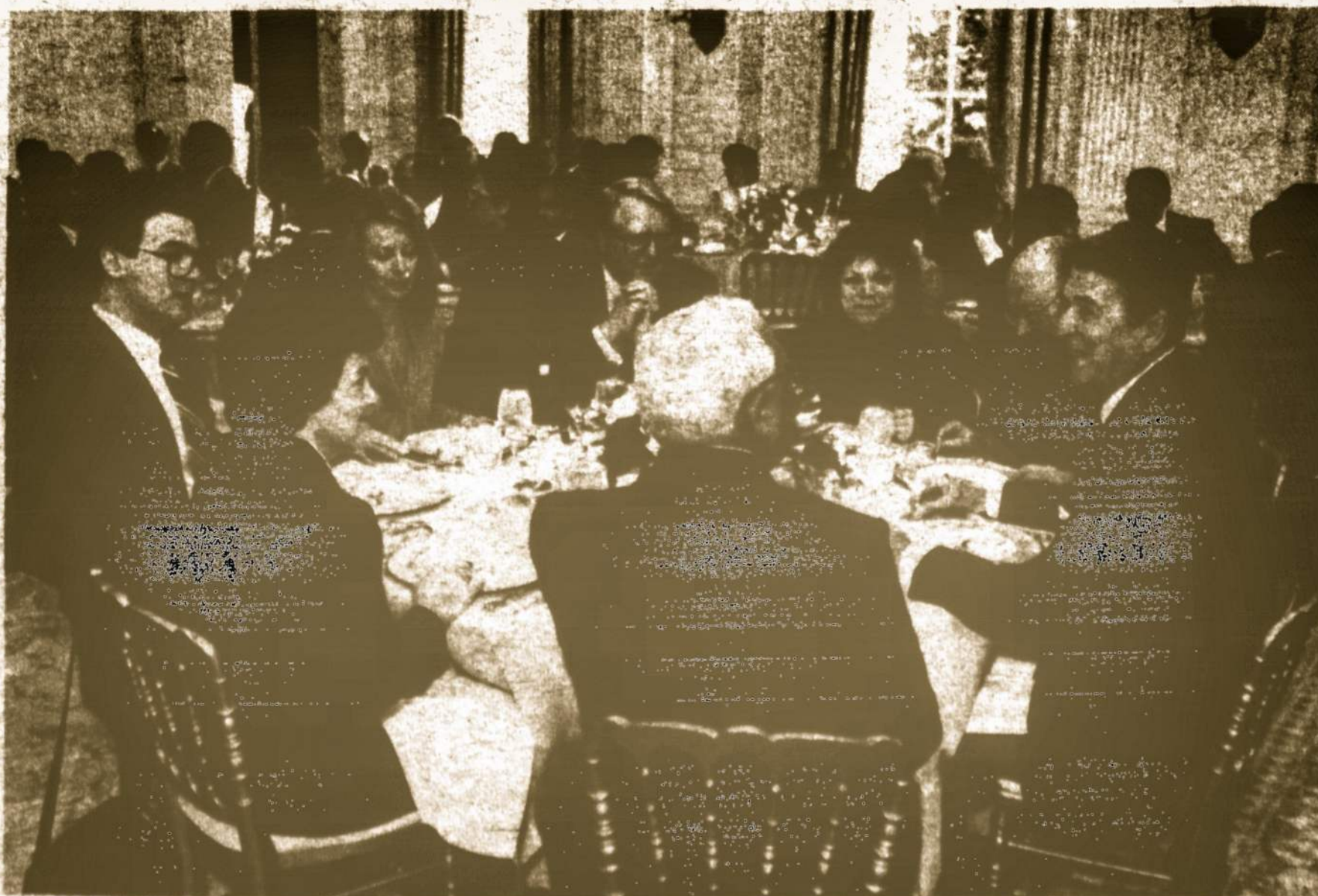
Mark Masitis, Karen and John Querci, Adults; **Jeremy Querci** (2), Juvenile, enrolled by Thomas E. Mack, LCA President.

**TEXTS OF APPEALS ON
ARRESTED PRIESTS TO
ANDROPOV AND OTHER
OFFICIALS**

Samples of appeals sent to Yurii Andropov and other high Soviet officials were published in the 59th issue of the Lithuanian *Chronicle*. The appeals were signed by more than 50,000 people. Excerpts follow:

"...The Rev. S. Tamkevičius is one of the best priests in Lithuania, and the charges of anti-state and anti-constitutional activities against him are unjust. We, religious believers, consider the arrests of Lithuanian priests as our persecution; and yet, we raise the wheat for bread, we do the work in the factories — the State is based on us..."

"...What does all this mean? How much longer will the religious believers be mocked and discriminated against? Is that your answer to the appeal of 50,000 Lithuanian believers to release the Rev. Alfonsas Svarinskas who was arrested despite his innocence? Return Alfonsas Svarinskas and Sigita Tamkevičius, the priests whom Lithuania loves and cherishes". (Elta)

After a press conference the guests at a luncheon with the President in the State Dining Room at the White House. Seated on the right of the President is the editor of Garsas and Darbininkas.

THE BALTIC STATES SERVICE OF RADIO LIBERTY STATEMENT BY THE PRESIDENT

Today, November 18, 1983, as Americans of Latvian heritage commemorate the 65th anniversary of the declaration of independence of the Baltic Republic of Latvia, the new Baltic States Service of Radio Liberty will begin its inaugural broadcast to the people of Estonia, Latvia and Lithuania. The Baltic States Service unites the formerly separate Estonian, Latvian and Lithuanian services of Radio Liberty.

Latvian Independence Day is a timely and fitting occasion to begin the operations of the new Baltic States Service division. Latvia, along with her neighbors, Estonia and Lithuania, were invaded by Soviet forces in 1940 and still remain under the yoke of Soviet oppression. One of the most insidious forms of oppression continues to be the denial of freedom of speech and access to information.

The people of the three Baltic Republics look to the United States international broadcasting services as their informational lifeline. Radio Liberty, an integral part of the international broadcast network, serves as a surrogate press, providing current information on events which the government

of the Soviet Union has censored and prohibited for use by the media.

The establishment of the Baltic radio division reaffirms United States policy of not recognizing the forcible and unlawful incorporation of Estonia, Latvia and Lithuania into the Soviet Union. The new call signal, "the Baltic States Service of Radio Liberty," will reinforce the distinct identities of the Baltic States and separate them from the rest of the Soviet Union.

By uniting the three Baltic services of Radio Liberty, we have enhanced their administrative operations and increased the political and psychological impact of the broadcasts on its listeners. We will continue seeking methods to improve our broadcasts to ensure that the right to know for the Baltic peoples is not blocked by communist oppressors.

As we note Latvian Independence Day and the establishment of the Baltic States Service, this Administration reaffirms its resolve to maintain our commitments to the people of Estonia, Latvia and Lithuania in their struggle to regain freedom and self-determination.

THE KNIGHTS OF LITHUANIA PREPARE TO CELEBRATE THEIR PATRON'S ANNIVERSARY

WHEREAS, St. Casimir is the heavenly Patron of all Lithuanians, and

WHEREAS, March 4, 1984 will mark the 500th Anniversary of the entry of St. Casimir into eternal glory, and

WHEREAS, plans are being laid to mark the entire year as the Year of St. Casimir, and

WHEREAS, there will be a Lithuanian celebration in Rome, if possible with the Holy Father presiding, and

WHEREAS, all Lithuanian organizations, orders and congregations throughout the world will each in their own way commemorate this anniversary,

NOW, THEREFORE, the Supreme Council of the Knights of Lithuania does hereby proclaim that all our members participate in this commemoration in every possible way, specifically recommending:

At Meetings:

- Recite prayers and sing Hymn to St. Casimir
- Read about the Life of St. Casimir
- Display the picture of St. Casimir at all Knights of Lithuania functions

At Community Level:

- Distribute booklets on St. Casimir
- Prepare articles for publication in local Catholic newspapers/magazines on anniversary
- Organize a pilgrimage to closest St. Casimir Church
- Organize Holy Hour, Vespers, at home church with Pastor's cooperation
- Have a very *Iskilminga* St. Casimir's Day commemoration
- Donate statue of St. Casimir to church if there is none. If there is one, adorn it so all

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

BOARD OF DIRECTORS

Spiritual Advisor: Rev. Msgr. John Balkūnas, P.A., 555 68th Avenue, St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Home — 813: 367-2523.

President: Thomas E. Mack, Esq., 11 West Union Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 472-3880. Office 717: 823-1131.

Vice-President: Joseph B. Laučka, 9610 Singleton Drive, Bethesda, Md. 20817. Home — 301: 530-5631.

Secretary: Frank J. Katilus, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Treasurer: Mrs. Leocadia Donarovich, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 215: 626-2409. Office 215: 645-4100.

Trustees: George F. Sadauckas, 119 S. Rebecca Avenue, Scranton, Penna. 18504. Home — 717: 344-0429. Office 717: 348-3808.

Mrs. Rosalie Kizis, 134 Church Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-4271.

Medical Examiner: Joseph A. Stankaitis, M.D., 124 Croydan Road, Rochester, N.Y. 14610. Home — 716: 288-0604. Office 716: 263-6320.

Directors: Mrs. Albina Poska, 6606 S. Washtenaw Avenue, Chicago, Ill. 60629. Home — 312: 434-2374.

Leonard Pallis, 352 West Main Street, Plymouth, Penna. 18651. Home — 717: 779-1977. Office 717: 826-6440.

Leonard Mikelonis, 2934 Grendon Lane, Baltimore, Md. 21234. Home — 301: 665-2218.

Executive Director: Charles A. Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Office 717: 823-8876; 829-2406.

Garsas Editor: Rev. Cornelius Bučmys, O.F.M., 341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. Office — 212: 827-1352.

CONSTITUTIONAL COMMITTEES

Benevolent Committee: Mrs. Patricia Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602. Home — 717: 472-3880.

Mrs. Joan Baranosky, 106 W. Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Mrs. Gene Kudirka, 341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. Home — 212: 235-0724.

Press & Information: Mrs. Regina Pikunas, 8761 W. Outer Drive, Detroit, Mich. 48219. Home — 313: 532-2109.

Albin A. Apton, 275 Empire Boulevard, Rochester, N.Y. 14609. Home — 716: 482-8571.

Dr. Leonard J. Simutis, 3551 W. 98th Street, Evergreen Park, Ill. 60642. Home — 312: 425-5494.

Constitution & By-Laws: Gerard Pallis, R.D. 3, Tunkhannock, Penna. 18657. Home — 717: 836-1266.

Stasys Lukoševičius, Sr., 1935 W. 7th Street, Brooklyn, N.Y. 11223. Home — 212: 339-0062.

Mrs. Frances Katilus, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Judicial, Grievances & Appeals: Mrs. Mary Kozerski, 35 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 823-8468.

Sylvester Kossa, 93 Russell Street, Edwardsville, Penna. 18704. Home — 717: 287-8554.

Charles Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Office 717: 823-8876; 829-2406.

Youth Committee: Jonas R. Kuprys, 1806 S. 49th Court, Cicero, Ill. 60650. Home — 312: 863-0935.

David Donar, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 215: 626-2409.

Mrs. Audrone Elvikis, 2951 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629. Home — (unpublished number).

who come to church will know of the anniversary.

— Make tasteful posters regarding the anniversary for the vestibule of the church.

Knights of Lithuania

Fr. A.A. Jurgelaitis, OP
Supreme Council Spiritual
Advisor

Loretta I. Stukas
Supreme Council President

Knights of Lithuania, Council 143, Pittston, hosted "Kučios," the traditional Christmas Eve meal for members of St. Casimir's Parish, their relatives and friends on December 18. "Kučios" continues to be observed as a day of family reunion with a traditional evening meal of religious character. For the "Kučios", the table was spread with hay, in memory of the birth of Christ in the Manger, and covered with a white linen cloth. Members of the household sat at the table in order of seniority, sometimes leaving empty places for absent members of the family. The evening meal began with a

prayer and the breaking and sharing of wafers. During the blessing, the deceased members of the family were remembered. Milk and meat are excluded from this evening meal. Twelve courses are served prepared from wheat, oat and barley flour and grouts, fish, mushrooms, poppyseeds, fruit, berries and honey. The meal ends with a prayer and the singing of Christmas hymns. The custom is still observed today. Anne Challen, president, gave the welcome address. Father Peter Alisauskas offered invocation and benediction. Piano selections were by Jennifer Kizis.

A "PRISONER OF CONSCIENCE" IN GRAVE DANGER

On November 23, 1975, a 46-year old Lithuanian Antanas Terleckas, addressed a long autobiographical statement to Yuri V. Andropov, who was then chairman of the Committee for State Security of the USSR, better known as the KGB. In this statement, which was titled "Respect My Rights", Terleckas outlined a thirty-year-long story of persecution and of struggle for human and national rights. More than an account of a unique personal destiny, the statement appears to crystallize the wartime and postwar experience of Terleckas' homeland, Lithuania, and of entire East-Central Europe.

Today both the author of the statement and the man to whom it was addressed are struggling to remain alive. Terleckas is fighting illness in his dismal place of exile in the Magadan raion, where he was sent after serving three years in a concentration camp in the Perm' area. Andropov, who never answered Terleckas' appeal, is grappling with disease inside the Kremlin walls, the power center of a diseased and oppressive empire. Whose legacy

and whose ideas shall prevail in East-Central Europe during the coming years and decades? The outcome partly depends on the people and governments of the non-soviet world, on their awareness of individuals like Terleckas and on their readiness to render immediate assistance to him and to all others who share his fate.

The case of Antanas Terleckas is a classic example of the methodical Soviet violation of the human rights clauses of the

Helsinki agreement. It also clearly demonstrates that an individual who refuses to go against his conscience and who demands minimal respect for personal and national rights can exist in the Soviet Union only behind bars. Terleckas' autobiography shows that neither he nor his "proletarian" family initially opposed the Soviet rule, when it was imposed by force on Lithuania in 1940. Young Terleckas even joined the Young Communist League, believing that he could be a good citizen of the Soviet state and a loyal son of his native Lithuania. Very soon he found out that this was impossible. After he refused

to become a police informer and to spy on his compatriots and peers, the KGB launched a terror campaign against him that continues to this very day. He was constantly interrogated, imprisoned, briefly committed to a psychiatric hospital, expelled from the Komsomol, and harassed during his university studies. After Terleckas completed higher education with degrees in economics and history, the KGB made it sure that he was allowed to work only as a guard. Almost four years after sending his statement to Andropov, Terleckas joined 44 other

(Continued on Page 10)

The Lithuanian Women's Auxiliary held their annual Christmas party at Bartoli's Cafe, Pittston. Officers of the club are Ann Walatkas, president; Rosalie Kizis, vice-president; Ruth Rinkavage, secretary; Helen Drew, treasurer.

A "PRISONER OF CONSCIENCE" IN GRAVE DANGER

(Continued From Page 9)

Lithuanians, Latvians and Estonians in signing a Memorandum condemning the Hitler Stalin Pact and demanding self-determination for the Baltic countries. The statement was issued to Western reporters in Moscow, on August 23, 1979, the 40th anniversary of the Pact. On October 30, 1979, the KGB arrested Terleckas. He was sentenced on September 19, 1980, to three years in strict regime camps and five years of exile. From the first day of his incarceration, the authorities have made constant efforts either to make him "repent," or to break him down, telling him quite bluntly that if he refused to submit he would be "destroyed."

The fears that Terleckas might not be allowed to survive his term of imprisonment and exile have been increased by a new Soviet legal device, directed against individuals like Terleckas, who refuse to admit their "guilt" and who go on proclaiming their ideas and demanding their rights even in confinement. On September 13, 1983, the Presidium of the Supreme Soviet of the RSFSR issued a Decree under which a new Article, 188-

3, was brought into the Criminal Code of the RSFSR: "Maliciously disobeying the orders of the administration of a corrective labor institution." Under this article, "malicious disobedience" or other activities ob-

structing the administration in the carrying out of its duties "will be punished." Especially dangerous recidivists "and persons who have committed grave crimes" (by this are meant, in particular, all those who have been convicted of "especially dangerous crimes against the state" — mainly "prisoners of conscience," such as Terleckas), can be punished for such activities for a period of 1-5 years. Even a minimal

deviation from the "Internal Rules of Corrective Labor Institutions" may be counted as a violation of the regime.

Nothing less than the life of Antanas Terleckas, a courageous and noble individual is at stake, and that is why immediate action by the governments, parliaments, organizations and citizens of the free states on Terleckas' behalf is today of vital importance. (Elta)

COMMEMORATION OF THE FOUNDER

From January 15 to October 18, 1984, the Poor Sisters of Jesus Crucified and the Sorrowful Mother will commemorate the centenary of the birth of their founder, Rev. Alphonsus Maria Urbanavičius, Passionist missionary. The commemoration will last for ten months, beginning on the day of his birth, January 15, and closing on the 35th anniversary of his death, October 18th, which coincides with the death of St. Paul of the Cross, the founder of the Passionists.

In his varied and adventurous life the future Passionist had been a young seminarian in St. Petersburg, Russia, a book-smuggler of prayer books and newspapers in Lithuania, a Passionist missionary in the United

States, and the founder of a religious community for women, dedicated to the passion of Jesus and the sorrows of Mary, to continue the work he was destined by God to accomplish.

As in the life of most founders of religious com-

munities, Father Alphonsus Maria Urbanavičius experienced many trials and set-backs, but his confidence in God and his firm belief in Divine Providence gave him the necessary courage of strength to persevere. He often repeated the words, "Sur-

(Continued on Page 11)

BRIDGES — a monthly newsletter in the English language, published by the Lithuanian American Community, is geared for those Lithuanians, who do not understand Lithuanian but are interested in Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and

the subscription rate is 5 dollars per year. The readers of Garsas are urged to recommend it to the Lithuanians in their communities to subscribe it for their children, who are interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

"Garse" galima įsigyti šias knygas (Lietuvių ir anglų kalbomis)

- Lithuanian Cookery, paruošė Izabelė Sinkevičiūtė. 316 puslapių, didelio formato. Kaina \$8.00
- Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina 3.00
- Lietuvių — Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecėvičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina \$8.00
- Anglų — Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių Kaina \$8.00
- Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian) Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalsteig. Kaina \$10.00
- Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruošta knyga. Kaina \$4.00
- Vytautas The Great, kan J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina \$2.00
- Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės - Inkenienės paruoštas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos. Kaina \$3.50
- Vidudienio Sodai, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai. Už šį poezijos rinkinį autorius laimėjo 1958-59

- metų kultūros žurnalo "Aidų" literatūros premija. Viršelio aplanką piešė dail. Telesforas Valius. Kaina \$4.00
- Amerikos Lietuvių Vardynas, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, su prof. Kazio Pakšto įvadu. 240 psl., kietais viršeliais. Kaina \$4.00
- The Forty Years of Darkness, by Juozas Vaišnoras, translated by Joseph Boley. Suppression of the Lithuanian Press and how it was regained. Price ... \$2.00
- Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley \$6.00
- The Brothers Domeika, a novel, Liudas Dovydenas; translated by Milton Stark \$6.00
- Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas \$9.00
- Teismas Biržely, dokumentuotai aprašoma Nijolės Sadūnaitės teismas ir kaltinimas. Parašė Jurgis Gliauda. Kaina \$2.00
- Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliauda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čižiūnas and J. Žemkalnis \$5.00

"Garso" Administracija

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703

A LITHUANIAN CHRISTMAS ETHNIC AFTERNOON

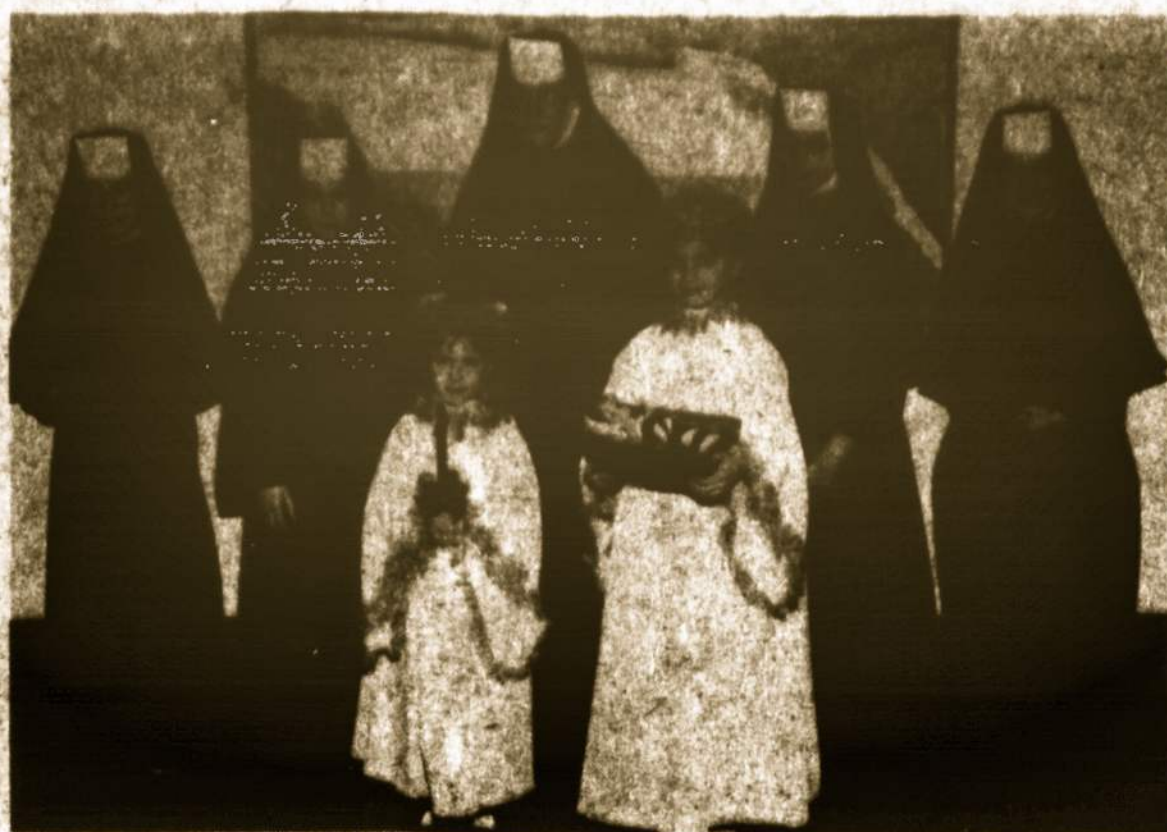
The Knights of Lithuania, Council 74, observed a Lithuanian Christmas Ethnic Day at Everhart Museum in Scranton, Pennsylvania, Saturday afternoon, December 10, 1983.

The Cultural Chairlady, Ann Galenas, — with the assistance of Patsy Sims, Agatha Sueta, Ann Lisowski, and Marie Laske (the new president) — trimmed a tree with Lithuanian ornaments made of white drinking straws. Located on the first floor of the Museum the tree was the center of attraction to all who entered the building.

Lithuanian artifax supplied by Marie Laske and Ken Zura of Duryea added interest to the Lithuanian display. Other members of the Knights served home-made cookies and punch to the people. The punch was served from Marie Laske's sparkling crystal bowl which made it extra delicious.

To anticipate the centenary of their founder's birth, Father Alphonsus Maria Urbanavičius, Passionist missionary (1884 - 1984) who was born on January 15th, Sister Virginia Marie Vytell, C.J.C. presented a short skit, "The First Christmas at St. Mary's Villa". Five little girls, dressed in the traditional garb of the Poor Sisters of Jesus Crucified and the Sorrowful Mother, represented the first 5 members of the Community founded 60 years ago.

They sang an Advent Hymn, then they spoke of the Lithuanian tradition of the Christmas Eve supper called *Kūčios*. Two little angels, Rebecca Georgia and Emma Foley, led the five little sisters to the chapel for Midnight Mass. To the amusement of everyone present, a woman in the audience commented, "I didn't know they were taking them this young again!" We all enjoyed her ob-

The First Christmas at St. Mary's Villa

ervation. The little sisters did look so real!

Before the program the people were reminded that the year 1983 is the centennial of the Lithuanian newspaper, *Aušra*, the Dawn. Founded by Dr. Jonas Basanavičius, it dramatically revived the Lithuanian nation.

Polonized by the Church and Russianized by the Czarist government the Lithuanians

were encouraged to turn to East Prussia for Lithuanian publications. Ever since Martin Luther, — whose 500 anniversary of his birth was celebrated in November, — expressed the belief that all people should learn about their religion in their own tongue, East Prussia became the well-spring for Lithuania's language and culture.

The founder of the Poor Sisters of Jesus Crucified and the Sorrowful Mother, born into the "Dawn Era" of the polonized nobility, attended the Catholic Theological Academy which had been moved by the Czar to St. Petersburg, Russia. Here he was influenced by its rector and professor, and Lithuania's outstanding lyric poet, Rev. Jonas Mačiulis-Maironis. When he left the Academy at the death of his father he risked his life as a book-smuggler before he sailed to America where he became a Passionist missionary and the founder of a religious community for women.

Father Alphonsus Maria Urbanavičius did not expect the members of the new community to be less American than the rest of the people of this great country, it was rather his desire that they cherish and preserve the Lithuanian language and culture so that it would not be lost to civilization. Though polonized in his youth he endured painful misunderstandings and censure to prove his love for the Lithuanian people. He believed that all things are possible to those who are motivated by love.

After the program the people remarked that it was not only entertaining, but also enlightening. You can be sure that many in the audience experienced a nostalgic Lithuanian afternoon, having something to remember until next December.

S.V.M.V.

COMMEMORATION OF THE FOUNDER

(Continued From Page 10)

sum corda," (lift up your hearts) as a reminder to look up to God and to trust in his assistance.

With deep gratitude to God for the many graces bestowed on their heroic and saintly founder, — and on them through the Community he founded, — the Poor Sisters of Jesus Crucified and the Sorrowful Mother will commemorate with joy the 100 anniversary of his birth on earth.

Opportunities to learn more

about Father Alphonsus Maria Urbanavičius C.P., and the new community he founded, will be offered to the public in the form of slides accompanied with a synopsis of his life. Interested organizations and parishes may contact the Poor Sisters of Jesus Crucified and the Sorrowful Mother at their motherhouse, Our Lady of Sorrows Convent, 261 Thatcher Street, Brockton, Massachusetts, 02402, or at St. Mary's Villa Convent, Elmhurst, Pennsylvania, 18416.

A second edition of the book, "Praise the Lord, All You Nations," will soon be available, and a simplified form is being prepared for the younger set. Young women, searching for an opportunity to explore the aims and purposes of the new Community founded 60 years ago by the zealous Passionist, Father Alphonsus Maria Urbanavičius, will find many challenges in this book to offer themselves and their talents to further his work.

S.V.

The Lithuanian Women's Social Club held its Christmas party at Bartoli's Cafe recently. Officers of the club are: Mary Cooney, president; Genevieve Bartashunas, vice president; Frances Balkunas, treasurer; Mary Gillis, secretary; Mary Agurkis and Blanche Vitcosky, trustees.

St. Casimir's Altar and Rosary Society of Pittston, entertained the CCD classes recently in the church hall. Carols were sung by the children and a play directed by the Sisters of Jesus Crucified was presented. Mrs. Anne Gerosky acted the

part of Santa Claus. Mrs. Pat Casale was chairlady, assisted by Mrs. Anne Gerosky, Mrs. Mary Cooney and Mrs. Frances Mercincavage. Rev. Peter Alisauskas is moderator.

WYOMING KLONIO ŽINIOS

JUDITH JUSTISON WEDS WILLIAM STRANCH

Miss Judith Anne Justison of Wilmington, Del., was wed to Mr. William W. Stranch Jr. of Lansdale in a double-ring ceremony on Nov. 26 in St. Joseph's on-the-Brandywine Roman Catholic Church in Greenville, Del.

Mr. Stranch is the son of Mr. and Mrs. William W. Stranch Sr. of 13 Hilldale Ave., Hilldale. The bride is the daughter of Mrs. Elizabeth H. Justison of Wilmington and the late Harry B. Justison.

The Nuptial Mass was celebrated by Msgr. Paul J. Schierse.

Mrs. Gail Bowman, sister of the bride, was matron of honor. Maid of honor was Miss Nancy Forman. Bridesmaids were sisters of the groom, Marianne and Jeanne Stranch, and Theresa Cain.

Best man was Joseph Niemiec. Ushers were Richard Walling, Edward Meek, Richard Wilson and John Dieso, cousin of the groom.

Following the wedding, a cocktail hour and reception were held at Five Points Memorial Hall in Wilmington. Parents of the groom entertained the wed-

ding party and guests at a pre-nuptial rehearsal dinner given at the Del Rose II in Wilmington.

The bride was honored at a variety shower in the Wilkes-

Barre area hosted by the groom's family at the Kozy K. She was also feted at a surprise shower hosted by her attendants at the home of Mrs. Margaret Kernehan in Olde New Castle, Del.

Mrs. Stranch is a graduate of Alexis I. DuPont High School in Greenville, Del. She received her Bachelor and Master's degrees from the University of

Delaware and is employed as the supervisor of special education programs in the Red Clay Consolidated School District in Wilmington.

Mr. Stranch is a graduate of the Scranton Preparatory School and the Pennsylvania State University. He is employed as the distribution manager for The Reporter/USA Today newspapers in Lansdale.

Following wedding trips to Walt Disney in Orlando, Fla. and the Pocono Mountains, the couple will reside in Wilmington.

The groom and his family are all members of LCA Lodge 212, Plains, Pa.

PEP ORLANDO

IS ELECTED ST. CASIMIR'S HNS PRESIDENT

The Holy Name Society of St. Casimir's Church, Pittston, elected Pep Orlando president at its meeting when officers for 1984 were elected.

Serving with Orlando will be vice president Larry Burdett; recording secretary, Frank Keder; financial secretary, Joseph Rinkavage and treasurer George Nagy.

Trustees elected are Stanley Abromavage, Al Bartush, William Carey, Al Chepalis, Al Kishkis, Cas Kizis, Sr., John Kwasniak, Peter Menn, Al Savakinas, Al Smelster, Ralph Tribendis, Joseph Valvonis and John Wasser.

Rev. Peter Alisauskas, pastor installed the officers before the 9 a.m. Mass on Sunday, January 8.

ALL-STAR KOZERSKI LEADS HOLY CROSS

Wilkes-Barre — For the second consecutive season Coughlin High School graduate Bruce Kozerski has been selected as a first-team All-Star by the Eastern College Athletic Conference.

Kozerski, a senior offensive lineman from Plains, helped lead Holy Cross to a 9-2-1 football record this season. It was only the second time in the school's history the Crusaders had won nine games.

Kozerski was the Crusaders' starting right offensive tackle.

Kozerski, who competed in football, wrestling and track and field at Coughlin, also was a first-team College Sports Information Directors Academic All-America selection.

Bruce Kozerski